

Notitie

Betreft	Kwartiersdijk, Babberich
Ons kenmerk	ZEV010-0001 (NOT-AKO-RO 1.0)
Datum	31 maart 2023
Behandeld door	JSCHU [ver/val DVDM]

Aanleiding

In december 2019 is een uitspraak gedaan door de Rechtbank Gelderland, waarin een door omwonende ingesteld beroep tegen een omgevingsvergunning voor een paintball-centrum bij de recreatieplas aan de Kwartiersdijk in Babberich gegrond is verklaard en de destijds verleende omgevingsvergunning is vernietigd. In hoofdzaak is het beroep om twee redenen gegrond verklaard:

1. [...].
2. De gevolgen van de nieuwe situatie op het woon- en leefklimaat van de eiseres moeten kenbaar worden meegewogen in het besluit. Dit is niet gebeurd. Concluderen dat het plan voldoet aan de normen voor geluid is niet voldoende.

Opmerking: Er wordt in de uitspraak van de rechtbank niet getwijfeld aan de juistheid van het akoestisch onderzoek [rapport 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Kwartiersdijk 2A, Babberich', projectnummer 18047 d.d. 2 oktober 2018 van De Milieuadviseur].

Voor een particulier initiatief voor het realiseren van een paintball terrein in Babberich [op dezelfde locatie en met dezelfde inrichting en bedrijfsvoering als waarover het ingesteld beroep in 2019 gegrond is verklaard] is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. In paragraaf 5.1.2 Bedrijven en milieuzonering is aandacht besteed aan de voorzienbare hinder vanwege het plan voor (woningen in) de omgeving. Basis voor deze toetsing vormt de handreiking "Bedrijven en milieuzonering" (VNG, Den Haag, 2009), waarin richtafstanden zijn opgenomen voor diverse bedrijfstypen. De woning Eltenseweg 6 is binnen de aangehouden richtafstand gesitueerd, op circa 5 meter van de terreingrens.

Omdat niet aan de richtafstanden kan worden voldaan is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Volgens dit onderzoek wordt aan de richtwaarden van de VNG-publicatie "Bedrijven en milieuzonering" voldaan, als daartoe de maatregelen worden genomen zoals in het geluidonderzoek beschreven.

Er wordt (wederom) gesteld dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat in de omgeving. Hiervoor worden drie redenen gegeven.

1. Er wordt voldaan aan de normen voor geluid;
2. Er worden maatregelen getroffen om geluidsoverlast te beperken;
3. De woningen beschikken over een geluidluwe gevel en buitenruimte.

In de uitspraak van de rechtbank wordt gesteld dat alleen concluderen dat aan de normen voor geluid wordt voldaan niet voldoende is voor de afweging of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Daarnaast is aangegeven door de Omgevingsdienst Regio Arnhem dat de genoemde maatregelen al onderdeel zijn van de situatie waarop het onderzoek gebaseerd is en noodzakelijk om aan de normen te voldoen. Daarmee zijn naar ons idee alleen het noemen van de geluidluwe gevel en buitenruimte een

aanvulling op de afweging of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat ten opzichte van het vernietigde besluit. Het betreft echter een algemene constatering zonder dat daarmee een afweging plaats vindt. Ook wordt niet specifiek ingegaan op het woon- en leefklimaat van de eiseres, die ook een gezinshuis beheert. Geadviseerd wordt om meer aandacht te besteden aan de afweging of er, in ieder geval bij de woning van de eiseres, sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Wettelijke kaders

Activiteitenbesluit milieubeheer

Het beoogde paintballcentrum valt onder de werking van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Relevante geluidvoorschriften voor bedrijven die vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen in de artikelen 2.17 tot en met 2.22.

Noot Zoals door de rechtbank overwogen in haar uitspraak betekent het niet dat als het plan (het beoogde paintballcentrum) voldoet aan deze normen voor geluid, dat daarmee al kan worden geconcludeerd dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat voor de eiseres (lees: ter plaatse van woningen in de omgeving van het paintballcentrum). Het Activiteitenbesluit milieubeheer is dan ook geen toetsingskader voor de goede ruimtelijke ordening en de afweging of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Handreiking "Bedrijven en milieuzonering"

De VNG-publicatie 'Handreiking bedrijven en milieuzonering, editie 2009' is een algemeen geaccepteerd instrument om na te gaan of sprake is van een goede ruimtelijke ordening in situaties waar geluidgevoelige bestemmingen dichtbij bedrijfsactiviteiten worden voorzien.

De VNG-publicatie hanteert een stappenplan met in stap 1 richtafstanden per bedrijfscategorie of activiteit. De afstanden worden gegeven voor milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De richtwaarde voor de aan te houden afstand zijn van toepassing tussen de perceelgrenzen van de inrichting en de gevels van de geluidgevoelige bestemming. Er is sprake van een 'goede ruimtelijke ordening' indien aan de richtwaarde wordt voldaan. Indien niet aan de richtafstanden wordt voldaan, dan is nader (akoestisch) onderzoek [stap 2 en verder] nodig.

In stappen 2 en 3 staan richtwaarden geformuleerd. Wanneer voldaan wordt aan deze richtwaarden moet het bevoegd gezag bovendien motiveren waarom deze geluidbelastingen in de concrete situatie acceptabel worden geacht, waarbij tevens de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbelasting moet worden betrokken. Het bevoegd gezag kan daarbij gebruik maken van gemeentelijk geluidbeleid, indien de te verwachten geluidbelasting voldoet aan de in dat gemeentelijk geluidbeleid vastgestelde grenswaarden voor het betreffende gebied.

Gemeentelijk geluidbeleid

De gemeente Zevenaar hanteert het 'Gemeentelijk Geluidbeleid 2008', - versie 2.0 d.d. februari 2009, zoals vastgesteld d.d. 1 juli 2009.

Voor verschillende gebieden binnen de gemeente is de geambieerde geluidskwaliteit vastgesteld. Hiervoor is de gemeente ingedeeld in gebieden. Hiervoor is de landelijke Milieukwaliteit in de Leefomgeving systematiek (MILO-systematiek) als basis gebruikt. Voor elf deelgebieden is de geluidsambitie bepaald waarbij een grenswaarde is vastgesteld en is aangegeven tot welke bovengrens, bij hoge uitzondering, daarvan mag worden afgeweken.

- Het paintballcentrum en de omliggende woningen zijn gelegen in deelgebied 'Buitengebied met recreatiefunctie'. De algemene kwalificatie voor de geluidsambities in het buitengebied voor Bedrijven is "rustig" [45 dB]; de bovengrens eveneens "rustig".

Uitsnede uit Figuur 6 Totale gebiedstypering uit bijlage 3 van het Geluidbeleid [blauwe cirkel: globale ligging paintballcentrum en de omliggende woningen]

Eerste beoordeling geluidniveaus

Op basis van het geluidrapport bedragen de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus bij woningen van derden maximaal 45 dB(A). Bij de omliggende woningen wordt voldaan aan ambitiewaarde van 45 dB(A) uit het gemeentelijke geluidsbeleid en de richtwaarden uit stap 2 van de VNG-publicatie.

Op basis van de ambitiewaarde uit het gemeentelijke geluidsbeleid kunnen de geluidbelastingen in deze concrete situatie acceptabel worden geacht. Ter nadere onderbouwing is tevens de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbronnen onderzocht.

Woon- en leefklimaat

Aanwezige geluidbelasting

Het paintballcentrum en de omliggende woningen zijn gelegen nabij de Betuweroute en meerdere wegen (waaronder de N812 en de Emmerichseweg).

Op basis van Figuur 10b Geluidscontouren wegverkeerslawaaï 2014 uit bijlage 3 van het Geluidbeleid valt af te leiden dat de geluidbelasting vanwege wegverkeer 40 tot 45 dB(A) bedraagt. De woningen nabij het paintballcentrum zijn op basis van de knelpuntenanalyse niet aangemerkt als hoogbelaste woningen. Voor de spoorlijnen is geen knelpuntenanalyse gemaakt.

In het akoestisch onderzoek behorende bij het Tracébesluit voor de aanleg van het 3e spoor Zevenaar-Duitse grens (rapport V.2010.0966.01.R001 MER/OTB aanleg 3e spoor traject Zevenaar – Duitse grens Onderzoek Geluid fase A d.d. 21 december 2010 van DGMR) zijn de geluidbelastingen vanwege spoorverkeer ter plaatse van onder andere de woningen inzichtelijk gemaakt.

Vanwege verschillen tussen de ligging en afmetingen van de in dit onderzoek aangegeven en doorgerekende schermmaatregelen, is een nieuw rekenmodel opgesteld. Hierin zijn de actuele spoorgegevens (waaronder de geluidschermen) uit het Geluidregister (versie 12 januari 2023) opgenomen.

Hiermee is voor de relevante woningen de geluidbelasting ter plaatse van de gevels bepaald. Deze geluidbelasting en die ten gevolge van het paintballcentrum zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1 Geluidbelastingen

Woning	Gevel	Rekenhoogte (m)	Geluidsbelasting	
			Spoorverkeer L_{den}	Paintball $L_{A,T}$ [etmaal]
Kwartiersedijk 7	Zuid	1,5/4,5	55/60	45/39
	West	1,5/4,5	56/61	29/24
	Noord	1,5/4,5	47/51	27/22
Eltenseweg 4A	Zuid	1,5	53	43
	Noord	1,5	46	25
Eltenseweg 5	Zuid	1,5	52	42
	Noord	1,5	36	25
Eltenseweg 6	Zuid	1,5/4,5	56/59	32/12
	West	1,5/4,5	56/60	45/25
	Noord	1,5/4,5	50/54	45/27
	Oost	1,5/4,5	41/-	29/12
Grenswaarde ¹ / Richtwaarde ²			55 ¹	45 ²
¹ : Voorkeursgrenswaarde uit Wet geluidhinder voor spoorwegverkeer				
² : Richtwaarde stap 2 uit VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering				

Voor alle woningen geldt dat

- Ter plaatse van de maatgevende door het paintballcentrum geluidbelaste gevel de geluidbelasting vanwege spoorweglawaai minimaal 10 dB hoger is. Het akoestisch klimaat wordt bepaald door spoorweglawaai.
- Deze beschikken over een gevel ter plaatse waarvan de geluidbelasting vanwege zowel het spoorwegverkeer als het paintballcentrum voldoet aan de bijbehorende voorkeursgrenswaarde of richtwaarde. Alle woningen beschikken derhalve over een geluidsluwe gevel/zijde. Aan deze zijde is ook een buitenruimte gelegen

Cumulatief

Bij de kwalitatieve beoordeling van het goed woon- en leefklimaat worden de geluidbelastingen gecumuleerd. Omdat de geluidhinder per type geluid (in onderhavige situatie industrielawaai en wegverkeerslawaai) verschillend is, mogen deze niet zomaar gecumuleerd worden. Op basis van dosis-effectonderzoeken is vastgesteld dat niet alleen de hoogte van het geluid, maar ook het type geluid belangrijk is voor de mate van mogelijke optredende hinder. Dit onderscheid is vastgelegd in de cumulatiemethode van Miedema. In een eerdere uitspraak van de Raad van State (Uitspraak 200700202/1 d.d. 22 augustus 2007) heeft de Afdeling deze methode (methode Miedema) om cumulatie van geluidbronnen bij de besluitvorming te betrekken niet onjuist geacht. Doel van deze methode is het bepalen van de MilieuKwaliteitsMaat (MKM) op basis van een geluidbelasting als gevolg van verschillende geluidsoorten.

Op basis van de berekende MKM is een kwalificatie van de totale akoestische omgeving te geven. Deze is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2 Classificering van de kwaliteit van de akoestische omgeving in een MilieuKwaliteitsMaat volgens de 'methode Miedema'

Gecumuleerde $L_{etm,MKM}$	Classificering milieukwaliteit
< 50	Goed
50 – 55	Redelijk
55 – 60	Matig
60 – 65	Tamelijk slecht
65 – 70	Slecht
>70	Zeer slecht

De beoordeling van de milieukwaliteit is niet voor alle lawaaisoorten gelijk. Daarom voorziet de "Methode Miedema" in verschillende correctiefactoren per lawaaisoort. De correctiefactoren worden toegepast bij de cumulatie van verschillende lawaaisoorten, maar zijn ook van toepassing indien geen sprake is van cumulatie en slechts één lawaaisoort beoordeeld dient te worden.

De berekeningsmethode van Miedema bestaat uit de volgende stappen:

- bepaal per geluidbron de afzonderlijke geluidniveaus voor de dag-, avond- en nachtperiode;
- tel de geluidniveaus per categorie van gelijke hinderlijkheid energetisch op, rekening houden met de in navolgende tabel genoemde weegfactoren.

Tabel 3 L_{den} weegfactoren volgende de methode Miedema

Categorie geluidbron	PL_i	α_i
Buitenstedelijk wegverkeerslawaai	40	1,21
Binnenstedelijk wegverkeerslawaai	40	1,00
Railverkeerslawaai	40	0,82
Civiel luchtvaartlawaai	40	1,31
Niet impulsachtig industriellawaai	40	1,21
Impulsachtige industriellawaai	20	0,84

De formules om (per lawaaisoort) tot de te beoordelen geluidbelasting te komen zijn hieronder weergegeven:

$$\begin{aligned}
 (1) \quad Y_{dag} &= \sum [10^{((L_{Aeq,i(dag)} - PL_i) / 10) * \alpha_i}] \\
 (2) \quad Y_{avond} &= \sum [10^{((L_{Aeq,i(avond)} + 5 - PL_i) / 10) * \alpha_i}] \\
 (3) \quad Y_{nacht} &= \sum [10^{((L_{Aeq,i(nacht)} + 10 - PL_i) / 10) * \alpha_i}] \\
 (4) \quad Y_{max} &= \text{Max} [Y_{dag}, Y_{avond}, Y_{nacht}] \\
 (5) \quad L_{etm,mkm} &= 10 \text{ LOG } Y_{max} + 40
 \end{aligned}$$

In de te beschouwen situatie is sprake van zowel railverkeerslawaai als impulsachtig industriellawaai.

Tabel 4 geeft een overzicht van de cumulatieve geluidbelastingen in zowel de bestaande als toekomstige situatie.

Tabel 4 Cumulatieve geluidbelastingen en MilieuKwaliteitsMaat

Woning	Gevel	Rekenhoogte (m)	Bestaande situatie		Beoogde situatie	
			$L_{\text{elm,MKM}}$	MKM	$L_{\text{elm,MKM}}$	MKM
Kwartiersedijk 7	Zuid	1,5/4,5	55/59	Redelijk/Matig	61/60	Slecht/Matig
	West	1,5/4,5	55/60	Matig/Matig	55/60	Matig/Matig
	Noord	1,5/4,5	48/52	Goed/Redelijk	48/52	Goed/Redelijk
Eltenseweg 4A	Zuid	1,5	53	Redelijk	59	Matig
	Noord	1,5	47	Goed	47	Goed
Eltenseweg 5	Zuid	1,5	53	Redelijk	59	Matig
	Noord	1,5	39	Goed	44	Goed
Eltenseweg 6	Zuid	1,5/4,5	56/58	Matig/Matig	56/58	Matig/Matig
	West	1,5/4,5	55/59	Matig/Matig	61/59	Slecht/Matig
	Noord	1,5/4,5	51/54	Redelijk/Redelijk	61/54	Slecht/Redelijk
	Oost	1,5/4,5	43/-	Goed/-	48/-	Goed/-

Op basis van de tabel 4 blijkt dat in de bestaande situatie de cumulatieve geluidbelasting $L_{\text{elm,MKM}}$ ter plaatse van de woningen, afhankelijk van de geveloriëntatie, minder dan 50 tot ten hoogste 60 dB(A) bedraagt waarmee de MilieuKwaliteitsMaat als goed tot matig kan worden gewaardeerd. Ter plaatse van geluidsluwe gevels bedraagt de cumulatieve geluidbelasting $L_{\text{elm,MKM}}$ minder dan 50 dB(A) waarmee de MilieuKwaliteitsMaat als goed kan worden gewaardeerd.

In de beoogde situatie is sprake van een toename van de cumulatieve geluidbelasting en, ter plaatse van een aantal gevels van de omliggende woningen een wijziging van de MilieuKwaliteitsMaat. Ter plaatse van de in de bestaande situatie geluidsluwe gevels (en de daaraan gelegen buitenruimten) bedraagt de cumulatieve geluidbelasting $L_{\text{elm,MKM}}$ nog steeds minder dan 50 dB(A) waarmee de MilieuKwaliteitsMaat als goed kan worden gewaardeerd.